

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

פנסי ספרים, פנסי חיים!

אין סיכוי שאגלה אותה, ואין גם סיכוי שאצליח להוכיח לחברת הביטוח שהיהלומים נגנבו. רגע אחד, למה שלא אנסה, מה יש לי להפסיד... מיד בשווי אני יוצר קשר עם נציג חברת הביטוח ומספר לו דברים כהווייתם. "שמע, מר יוסף, אתה מבין בעצמך שכל אחד יכול לביים גנבה ולהרוויח כפליים, אין לנו שום הוכחה שלא אתה הגנב של עצמך".

"ובכל אופן", אני מתעקש, "נסה לברר אם יש סעיף כזה, היהלומים אינם איתי וזו עובדה. והם מבוטחים, אני מאמין שכבר היו דברים מעולם, הרי הגנב אינו מותר הוכחה אחריו כאשר הוא גונב".

הפקיד מבטיח לברר ואני מנסה להיאחז באמונה שהכל לטובה, פשוט הכל לטובה.

כעבור יומיים מתקשרים אלי מן הביטוח ומודיעים לי שאני מוזמן לבדיקת פוליקרפ.

הפוליקרפ (מכונת אמת) בודק אמינות, יש לו חיישנים מיוחדים המודדים לחץ דם, דופק ורמת מוליכות חשמל בעור. כאשר אדם משקר, הערכים הללו עולים. הנבדק המחובר למכשיר נשאל שאלות שונות, ביניהן שאלות סרק, ועל פי המדדים הפיזיולוגיים הללו מאותת המכשיר כאשר הוא משקר.

כמובן שאמינות המכשיר אינה אבסולוטית, רק הקדוש ברוך הוא בוחן כליות ולב. ובכל אופן, יש לו שימושים נרחבים בחקירות פליליות ובבדיקות תעסוקה. הודעתי שאני לוקח מונית ובא מיד, אין לי שום בעיה להיבדק בפוליקרפ.

הפוליקרפ אותת מיד שאני דובר אמת. שבוע של דיונים, בדיקות אמינות וחקירות צולבות, הביאו למסקנה המרנינה. אני זכאי לקבל את החזר שווי היהלומים, כולם, אחד מהם אינו נעדר.

אני כל כך מאושה, ממש לא מאמין, זה הרגע שבו אני משתף את רעייתי ההמומה בסיפור כולו.

כשהמחאה בידי אני מרים את הטלפון לקול צלצול עקשן. מהעבר השני אני שומע את קולו השפוף של ידידי, סוחר יהלומים ותיק ומשופשף.

"אוי, יוסף יוסף, אני מבין שגם אתה נפלת, מה?" "נפלת? למה אתה מתכוון?" - "מה, לא טסת לבלגיה לפני שבועיים? אז כנראה לא שמעת על הנפילה הגדולה וטרם הבנת שרק הפסדת. אתה סוחר חדש, אפשר לטובב אותך, אבל אני סוחר ותיק, לא מבין איך זה קרה לך...". וככה אני שומע על ירידת ערך היהלומים ביותר מעשרים אחוז, שזו נקראת לכל הדעות ירידת ענק "הסוחר הבלגי, שועל היהלומים, וודאי נתן לך להבין שאתה מבצע עסקת חיים. אני בטוח שהוא לא עדכן אותך בצניחת הערך הדרמטית. לך תבדוק את חשבונות התשלומים ותגיע למסקנה העגומה, ואין לך על מי להתלונן, אף אחד אינו אשם, גם לא הסוחר, הוא נהג כחוק. אוי, אילו היה לי עכשיו כסף הייתי רוכש יהלומים במחירי הפסד ומוכר אותם בעוד חודש חודשיים, אז צפויים הערכים לזנק, יהלומים תמיד שומרים על ערכם, רק שצריך לדעת מתי למכור אותם".

זהו, עד כאן הסיפור שלי. אכן, רכשתי שתי חבילות יהלומים בסכום שהיה בידי ומכרתי אותן ברווח גדול מאוחר יותר.

זיכני ה' יתברך לקבל יהלום נוצץ מגנוי מרום, הידיעה כי הנהגת ה' עטופה תמיד ברחמים והכל לטובה. גם אם החשכה מסתירה לפעמים את נצנוץ היהלום הזה. הכל יהיה לטובה, פשוט הכל.

קבלה לקחתי על עצמי להצלחה ולשמירה. היא... איזו קבלה? לומר שהכל לטובה. אוי, ריבוננו של עולם, אני לא עומד בזה, איך למען ה' יכול להיות שאבדה נוראית כזו היא לטובה? אני שבור לריססים ובכל אופן מאמץ את כל כוחות הנפש שלא ידעתי שקיימים בי, מביט את קרעי העננים שבחלון העגול שלצדי ולוחש: "ריבוננו של עולם, אב הרחמים, אני לא מבין כלום, אבל מבקש ממך שתעזור לי להתחזק באמונה שהכל לטובה. הכל, אפילו האבדה הזו". וזהו.

שבתי הביתה, התחמקתי משאלות האישה, סיפרתי שהכל בסדר ושצריך להתכונן להתונה, ישבתי וחשבתי מה אני עושה, מה? ... דבר ראשון נסעתי לבורסה, הסייף היה ריק כמו שחשבתי, החבילה לא הייתה שם.

בני המשפחה מתחילים להתעניין איך הרווחים, השווער רוצה לדעת פרטים, וגם שני בני דודים שמבינים בעסק.

אני הולך ומסתבך בהסתרה שלי ומתחיל להתחרט, אולי עדיף היה לספר לבקש עזרה, אבל עכשיו מאוחר מדי, איך זה יתקבל שלא סיפרתי עד עכשיו. אפילו לאדמו"ר שלנו אני חושש ללכת, אולי השווער והמחנותנים יראו אותי שם ויבררו למה באתי ויגלו את הסוד האפל.

אני מרגיש איך חומות גדולות ואטומות סוגרות עלי, מה אני עושה? לאן אני פונה?

ואם לא די בכך, מתקשר המחנות ומציע שלפני שנסגור על אולם שמחות שמא וכדאי שנסגור על דירה (היה זה בימים שבהם קניית דירה לזוג צעיר עדיין הייתה משימה שפויה יחסית). נגממתי שזה עתה שבתי מטיסה דחופה ואני קצת עייף, אולי בעוד כמה ימים.

זהו, החומות הולכות ומתקרבות ואני מתקשה לנשום. בכל אופן מגלה סדקים בחומות ומנסה לשאוף אוויר. ריבוננו של עולם, אני מאמץ את הקבלה שקחתי על עצמי. הכל לטובה, הכל לטובה, הכל הראני נפלאות, אני כבר לא מחזיק מעמד... ואז עולה במוחי רעיון.

אני נוסע לנתיבות, אל קדוש עליון ה'אבא סאלי'. שם, כך אני מניח, לא אפגוש מישהו מן החצר החסידיית שלי או מן המשפחה הקרובה.

הירידה לדרום עוברת עלי בהתרגשות ובשמחה, כמה טוב להיחלשות באינן גבוה, כבר אינני יכול יותר לבד, אני עומד להשתגע.

הבית בנתיבות מלא קדושה, האוויר הקירות, הספרים, המיטות. ה'אבא סאלי' הקדוש, האדמו"ר המקובל, האיש שברכותיו מתקיימות, יושב מולי בעיניים עצומות ואני מרגיש איך קולי בוגד בי.

מתורגמן צמוד מודיע לי שעלי לשתוח את בקשתי והוא יתרגם אותה לערבית. ההילים מתלעלעות בפני, בקושי מצליח לדבר ולא בטוח שהמתורגמן בכלל מבין אותי ומה הוא כבר מעביר ל'אבא סאלי'.

אבל המתורגמן מדבר במרץ ואני עוצר את נשימתי. ביצה קשה, פתאום אני רואה שמגישים לי ביצה קשה ומבין שה'אבא סאלי' ביקש שאברך ואוכל כאן מולו. ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם... שהכל נהיה בדברו. והכל לטובה.... אחר כך נראה ה'אבא סאלי' מתנמנם.

כוסית ערק, עכשיו מגישים לי כוסית ערק חריף ואני מבין שזו הוראה מן הצדיק... שותה את הערק ודי.

מה די? מה יהיה עם היהלומים? מה עם השידוך? עם ההפסד הנורא? עם הילוד? כשאני עומד בדלת לוחש לי המתורגמן: "הצדיק בירך שולך יקרה לך כל נזק, שמעת ר' יהודי? כל נזק והפסד, תשמע שוב ותחזק".

הדרך מנתיבות לבני ברק עוברת בחטף, מה פירוש שום נזק. זה אומר שאני עומד לגלות את חבילת היהלומים? יותר ויותר אני חשוב שהיא בכל אופן נגנבה ממני בטיסה.

תקופה קצרה לפני אירוסי הבת, החילתי לעסוק ביהלומים. מה פתאום יהלומים? היו לכך סיבות רבות ואחת מהן היתה המחשבה שאוכל להמשיך לעסוק בלימוד התורה. החלטתי להקדיש שעות ספורות למסחר הזה ובמשך היום כולו לעסוק ביהלומים האמיתיים.

אני זוכר את נקודת המפנה הראשונה בהרחבת העסק. אם עד עכשיו עסקתי ברכישת מספר יהלומי גלם ושיווקם, עמדתי עכשיו בפני עסקה רצינית. רכשתי חבילת יהלומים בסכום אדיר, זה היה הימור מסוים אבל לא הלכתי עליו לפני בדיקת שוק יסודית. עמדתי לטוס לבלגיה עם החבילה הזו וסוחר יהלומים ידוע אמור היה לחכות לי במקום.

ביתנו היה מלא פרחים, יומיים קודם התארסה ביתי הראשונה עם בן עלייה ואנחנו היינו מאושרים. הבטחנו סכום גדול יחסית כאשר אנחנו מסתמכים על העסקה הקרובה, בעזרת ה'.

אני זוכר את הלילה שלפני הטיסה. פרפרים בבטן. אני סוחר יהלומים חדש וירוק, פעם ראשונה עולה על מטוס בכל ודי חושש. נכון, אני כבר לא ילד קטן, כבר מחתן אוטוטו את הבת הראשונה ומתרגש מאוד.

אמרת לעצמי, יוסף, אתה צריך לקבל על עצמך קבלה, משהו שישגן עליך ועל היהלומים שלך בדרך, ככה תצליח להירגע. הרצתי במוחי אפשרויות שונות של קבלות, ולבסוף צף בזכרוני ספר 'מחניים' ישן וחבוט שמסתובב אצלו בבית ושייך לבני הפעוט. הילד יודע את הספר בעל פה ונדרס רק איתו. רבי עקיבא והשוודדים, כך קוראים לספר אם אני נועה. מסופר שם על רבי עקיבא שיצא לדרך עם חמורה, וזו תורנגול, כל אלו אבדו לו בדרך, הנר כבה, התורנגול והחמור נטרפו ורבי עקיבא הקפיד לומר שהכל לטובה, וכך אכן היה. שוודים הגיעו לעיר הסמוכה, זו שתושביה לא הכניסו את רבי עקיבא, וכך ניצל התנא. אילו היה הנר דולק, התורנגול מקרקר והחמור נוער, היה מתגלגל מהה.

החלטתי לקחת על עצמי את האמונה שהכל לטובה, וכך נדרמתי סוף סוף. הטיסה היתה קצרה וחלקה, אבל הנחיתה היתה נוראה, איומה.

פתאום אני מגלה שחבילת היהלומים אינה איתי. מחטט בכל הכיסים והמטמונים, בחורים ובסדקים, ולא מאמין למה שרואות עיניי, למה שאיני רואות.

זה לא יתכן, הייתי ער כל הטיסה ואף נוסע חשוד לא נצמד אלי. ואולי בעצם השארתי את החבילה בבית? בבוקר קמתי מאוחר מעט והייתי לחוץ מאוד, עכשיו אני חושב שאיני זוכר במדויק אם הכנסתי את החבילה אל המחבוא שיעדתי לה או לא. נתליתי בתקווה הזו ובחדרי באכסניה שתיים אחר כך אני רוצה ליצור קשר עם רעייתי ולבקש ממנה לחפש את החבילה, אבל במחשבה שניה אני נעצה, היא לא תעמוד באבידה הזו.

בסוף, אני מתקשר בכל אופן ומכוון את האישה אל המוקמות האפשריים תוך שאני מספר לה על מסמך אבוד שחשבו אבל לא ממש קריטי. אם היא תגלה את החבילה שם היא תגיד מיד. האישה אינה מגלה לא מסמך ולא חבילה ואני מבין שהחבילה אינה בבית, אללי.

אולי השארתי אותה בסוף בבורסה, יש לי שם כספת פרטית. לא מאמין שזה נכון ובכל אופן מוחי הקודח מנסה גם את האפשרות הזו. אין לי שום אפשרות לבדוק את הסייף מחוץ לארץ לכן אני מודיע לסוחר היהלומים הבלגי שהעסקה בלתי עומשת מהה טיסה חוזר.

שבוע ורצון אני מושך את דרכי בחזרה אל ארץ הקודש, ומתחיל להבין את גודל השבר. אני עוצם עיניים וגל של מרירות גואה בי. כל כך רציתי להצליח, כל כך הרבה תקוות תליתי בטיסה הזו, ואפילו

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר
כנסו לאתר 'שיבת אור דוד'

מצות חזן

הגדה של פסח

א. אף הנשים חייבות בסיפור יציאת מצרים. ואם אינן יכולות לקרא בפיהן, ישמעו מפי האנשים ויטו אזן להבין ענין יציאת מצרים. ואם אינה מבינה בלשון הקודש, צריך לתרגם לה בלע"ז.

ב. מצות עשה מן התורה להגיד לבני ולבנותיו, ולהרחיב הדבור בספור יציאת מצרים, כמו שנאמר (שמות יג, ה) והגדת לבנך. ואפילו אם אינן יודעים לשאול, ילמדם כפי דעתם, ולא דוקא בנו אלא עם כל בריה. אלא שהבן קודם. ועיקר המצוה בבן שלא הגיע למצות, כל שיועד ומבין בסיפור יציאת מצרים. ולפי דעתו של בן אביו מלמדו.

ג. וקורא כל ההגדה בשמחה והתלהבות. וראוי לספר במדרשי אגדה בדברים המושכים לבות השומעים, ולספר את חסדי ה' יתברך עמנו. ונאמר בזוהר הקדוש (פרשת בא): כל אדם המספר ביציאת מצרים בליל פסח ושמח בסיפור ההוא, עתיד הוא לשמוח עם השכינה בעולם הבא, והקדוש ברוך הוא שמח בסיפור ההוא, ובאותה השעה מקבץ הקדוש ברוך הוא את כל הפמליא של מעלה ואומר להם, לכו ושמעו את הסיפור של השבח שלי שמספרים אותו בני, ושמחים ישועתי. ואז כל מלאכי השרת מתקבצים ומתחברים עם ישראל ושומעים סיפור השבח ששמחים בשמחת הגאולה של אדונם בורא העולם, ואז באים ומודים להקב"ה על כל אלו הנסים והגבורות, ומודים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ ששמחים בשמחת ישועת הקדוש ברוך הוא, ואז נתוסף להשם יתברך כח וגבורה למעלה, וכאמר הפסוק: "אשרי העם שככה לו". ונאמר: "תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו ועוזו בשחקים". וכו'. לזאת החלש יאמר גבור אני, לספר ביציאת מצרים כי ה' הטובה עליו, ולא ימהר בהגדה כדי לסיימה, וכל שכן שלא יבלע תיבות ואותיות ממנה, דבלע מצה יצא אמרו, אבל לא בלע הגדה. (חזון עובדיה עמ' נו)

ד. ועיקר המצוה בליל הסדר היא מצות "והגדת לבנך" לספר על הנסים והנפלאות שנעשו לאבותינו במצרים, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. כי זו ההזדמנות להחזיר בלב הבנים והנכדים את האמונה כבר מקטנות, כחצים ביד גבור כן בני הנעורים. כמו חץ שכל עוד הוא בידו יכול לכיוון את החץ לאיזה כיוון שירצה, אבל אחר שהחץ יצא מידו אינו יכול להתחרט ולכוונו לכיון אחר. כך בחינוך הבנים כל עוד שהבן קטן ברשותו יכול לכוונו לכיוון אליו הוא רוצה, אבל כשיצא מידו, כשגדל ונעשה לאיש, כבר אין שליטה לכוונו להיכן שרוצה. (ילקוט יוסף ח"ג עמ' ז)

ה. ואשר על כן, מנהג חשוב שכל בעל בית שמעביר את הסדר, שיקרא או שישמע דרשות בעניני השיעבוד עשרת המכות ויציאת מצרים, סיפורים ומשלים שקשורים להגדה שמחזקים את האמונה, ויכין את הדברים לומר לבני ביתו שיתקבלו הדברים על בניו. וכן יכול לעשות חידונים נושאי פרסים, להשים כוסית לכל ילד ועל כל תשובה להשים עדש. וכיוצא בזה. יש שמרחיבים בסיפור יציאת מצרים בין כל כמה קטעים בהגדה וכן נהג מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, ויש שמרחיבים בשעת הסעודה, ויש לאחר הסעודה. והכל לפי הצבור ולפי הזמן. ותן לחכם ויחכם עוה.

ו. וכבר דרשו חז"ל את הפסוק (שמות טו, יא), נורא תהילות עושה פלא. אראה (לעתיד לבא) לבנים מה שלא הראתי לאבות. שנאמר (מכילתא, טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, נ' פלאות. במהרה בימינו אמן!

אכילת מצה

א. יקח המצות כסדר שהניחם, הפרוסה בין שתי השלימות, ויאחזם בידו ויברך המוציא ועל אכילת מצה. ונוהגים שאחר שמברך המוציא, שומט המצה השלישית מידו ונשארת בידו העליונה עם הפרוסה, ומברך על אכילת מצה, ובוצע מהשלימה העליונה ומן הפרוסה משתייהן ביחד, כז"ל (גמ' גרם) מכל אחת, ויטבלם במלח, ויאכלם בהיסבה ביחד. ואם אינו יכול לאכול משני הכזיתים ביחד, יאכל של המוציא תחלה שהיא השלימה העליונה, ואחר כך של אכילת מצה, היא הפרוסה. ובדיעבד אם אכל כזית אחד יצא. ובמקום קצת צער די אף לכתחלה בכזית אחד.

ב. וכן אם בני ביתו מרובים, ואין מספיק לחלק לכל אחד מהם שני כזיתים ממצות הסדר, יכול לתת להם אחר שנגמרה חלוקת הפרוסה, ממצה שמורה אחרת אשר מחוץ לשלחן, ואז די בכזית אחד בריוח לכל אחד.

ג. אסור לאכול עם המצה עוד מאכל אחר, ביחד, משום שהטעם של המאכל האחר מבטל את הטעם של המצה.

ד. מי שאינו בקו הבריאות וקשה עליו לאכול המצה לבדה רשאי לטבל המצה ביין או בשאר מי פירות, או בתבשיל, אף לכתחלה.

ה. אין יוצאים ידי חובה במצה מבושלת, ומי שאינו בקו הבריאות וקשה לו לאכול המצה לבדה, רשאי לטבל המצה בתוך צלחת מרק, או בתוך כוס קפה ותה חמים, אפילו שהיד סולדת בהם, שמעיקר הדין כלי שני אינו מבשל אפילו כשהיד סולדת בו. ובמקום צורך אין להחמיר.

א. צריך שיכין כל צרכי ליל הסדר מבעוד יום, וגם יהיה השלחן ערוך כבר מבעוד יום, ויפרוס מפה יפה על השלחן, ויסדר מקום שיהיו מזומנים לפניו כל צרכי הסדר, המצות והכרפס והמרור והחרוסת ומי המלח לטבילת הכרפס, ושאר הדברים הנצרכים. כדי להתחיל את הסדר מיד בתחילת הלילה, כאשר חוזרים מבית הכנסת. ואמנם אין הכרח שכל הדברים יהיו מונחים כבר על השלחן, שלפעמים אין מקום בשלחן, או שמטעמי נוחות מעדיפים להביא כל דבר בזמנו, לכן די שיכינו את החרוסת והמי מלח, וכן שידיחו ויבדקו היטב את עלי הכרפס והמרור קודם הלילה, באופן שהכל יהיה מתוקן לסעודת החג. ועל כל פנים לא יעשה מחלוקת וכעס בעבור זה, כי בעבור השלום והשלמה ירויח למעלה מן הכל. ובפרט בלילה קדוש זה שצריך להראות גילה ושמחה מבלי שום לב רגז. (ילקוט יוסף ס' תעב ס"א)

ב. נהגו ישראל קדושים לפאר ולקשט את שלחן ליל הסדר בכלים יקרים ונאים, והכל לכבוד הלילה הגדול הזה. וכשם שיפאר וישבח, כך גם ינהגו עימו בעולם הבא וכן עדי, והוא מסוגל לעושר ושתתקבל תפילתו.

ג. בזמנינו יש לקנות מרור (חסה) וכרפס (סלרי) בגידול מיוחד בחממות, שאין בו חשש תולעים, ואף עלי פי כן ישטוף אותם במים, וטוב לעיין בהם ולבודקם עד כמה שאפשר. ולכתחלה יש להדר אחר הכרפס, מפני שיש טעמים רבים לאכילתו, אולם אם אינו מוצא כרפס או שאין לו מי שיעדקנו כראוי, יקח אחד משאר ירקות. (עמ' לג) ויש מאחינו האשכנזים שנוהגים ליקח תפוח אדמה.

ד. יכין את היין, המצות, הכרפס והמרור מבעוד יום, שיהא כמות מספקת לכל המסובין.

ה. יש נוהגין להכין את כזיתות המצות (מעיקר הדין 4 כזיתות לכל אחד) והמרור (2 כזיתות לכל אחד) בשקיות מוכנות בערב פסח, מלבד עורך הסדר ושאר המסובין האוכלים מהמצות שבקערת הסדר. והוא מנהג טוב. והכל לפי הזמן והענין. וישקול כזית מצה בריוח (30 גרם), כדי שיהא כזית (27 גרם) מצה בתוך מעיו, חוץ ממה שנשאר בתוך פיו בין השיניים והחניכים.

ו. טוב שהילדים ישנו בערב פסח ביום, בכדי שיוכלו להשאר רעננים בכל הסדר, ויקיימו בהם מצות והגדת לבנך.

מצוות הסיבה

א. לכתחלה יש להסב על גבי כרים וכסתות בצורה נוחה ודרך חירות, אולם מי שאין לו, יסב על גבי הספסל וכדומה. וכשנמצאים רבים ואין מקומות ישיבה, או כרים להסב עליהם, אפילו אם נשענים אחד על ברכי חברו, מקיימים בזה מצות היסבה. (ילקוט י"ח"ג עמ' קט)

ב. היסבה מעכבת גם בזמן הזה לדעת מרן השלחן ערוך, ולכן אם לא היסב צריך לחזור ולשתות או לאכול בהיסבה.

ג. דברים הצריכים היסבה לעיכוב: א. שתיית ארבע כוסות. ב. אכילת המצה. ג. אכילת הכורך (אם רוצה יחזור להסב). ד. אכילת האפיקומן.

ד. הנשים שלא היסבו, וכן איש שאינו בקו הבריאות, וקשה עליו מאוד לחזור ולשתות בהיסבה, יכולים להקל שלא לחזור ולשתות. (ילקוט י"ח"ג עמ' קכח)

ה. ההיסבה צריכה להיות בצד שמאל. ואם הסב בצד ימין כאילו לא הסב כלל. ו. איסור יד יסב על שמאל כל אדם. ובדיעבד אם היסב בימין יצא.

ז. ראוי לעמוד על המשמר לזכור ולהזכיר את אחרים בהיסבה, מפני שאין אנו רגילים בה כל ימות השנה. (חזון עובדיה עמ' ט)

ארבעה כוסות

א. אחד אנשים ואחד נשים חייבים בארבע כוסות, ומצוה לתת יין לפני התינוקות שהגיעו לחינוך לחנכם במצות ארבע כוסות, אולם אין צריך רביעית. וגם ימזגו אותה במים. והגיעו לחינוך לענין זה, הוא כל שמבינים מה שמספרים בהגדה ובספור יציאת מצרים.

ב. הקידוש נוהגים לאמרו מעומד, וכשמסיים הקידוש יושב ומיסב ושותה מכוס הקידוש.

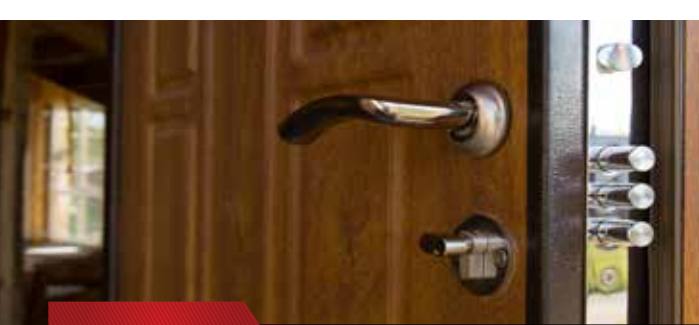
ג. שיעור הכוס 81 גרם, וישתה לכתחלה כל הכוס, ובדיעבד אם שתה רובו יצא. ואם הכוס גדול ביותר, לכתחלה ישתה רוב הכוס, ואם שתה רביעית יצא.

ד. כל בני הבית צריכים להקשיב אל הקידוש, ושומע ומשמיע יכוונו לצאת ולהוציא ידי חובה, ולא יענו "ברוך הוא וברוך שמו", וכ"ש שלא ידברו שאר דיבורים אלא "אמן", שהיא מכלל הברכה, ולא יותר. והטעם לזה מפני שדין השומע ברכה מחבירו ומתכוין לצאת ידי חובה, כאילו שמברך עצמו.

ה. מי שהיה רעב מותר לאכול אחר הקידוש פירות ואורז, אך לא ימלא כרסו מהם. ומצה עשירה או מצה מבושלת רשאי לאכול עד חמישים גרם, אבל יותר משיעור זה אין לאכול, כדי שיוכל לאכול מצת מצוה לתיאבון.

ו. מצוה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים, בליל פסח קודם עשיית הסדר, וכן מיני מתיקה וכיוצא בזה, כדי שלא יישנו ויראו שינוי וישאלו.

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

מספר הרכיבים בפתח הבית?

לא יקנה פלדלת, אבל הנהגה זו כלל לא תקשר אותו להשם יתברך ולבטחון בו, כי בעצם הוא לא סומך על הקדוש ברוך הוא, הוא סומך על זה שהוא לא קונה פלדלת.

כך גם בשאר ענייני הבטחון ששאל עליהם כגון לעבוד שעות נוספות, לשלוח את האשה לעבודה וכו', אם הייתי עונה לו על השאלות האלו הייתי פשוט מרמה אותו, אם אומר לו אל תשלח את אשתך לעבודה אל תעבוד שעות נוספות הוא פשוט יסמך על ה'טכניקה' הזו, אבל זה בכלל לא קשור לקדוש ברוך הוא.

התשובה שעלי להשיב לשואל כזה היא, אם אתה שואל אותי ואני עונה לך תשובה, פשוט החטאנו את כל המטרה, אינך צריך לשאל אותי, אלא להחליט לעצמך כמה הנך סומך על הקדוש ברוך הוא, ולפי זה לנהוג. חסר בטחון פרושו שאדם נמצא בבעיה הולך לחפש עצות, לשם מה אתה הולך לחפש עצות!?

הרי יש לך אב רחמן שיש לו מספיק כסף, אם כן תסמוך עליו שהוא יביא לך את הכסף, כי הוא יודע שאתה צריך את הכסף, ואם תהיה ראוי הוא יתן לך אותו מיד. בטחון אמיתי הוא לא לשאול את הרב מה לעשות, אלא לראות את כל השכנים קונים פלדלת, לראות שכל יום היו בבנין שלי עשרים גנבות, ואף על פי כן להחליט שלי אין שום בעיה, לי יש מי ששומר על הבית שלי הקדוש ברוך הוא שומר עלי.

ואם תשאל מדוע הוא לא שמר גם עליהם אינני יודע, זה גם לא עסק שלי, וכי יודע אני כל דבר בעולם, כמו שאינני מבין מדוע הקדוש ברוך הוא עשה אותי עם שתי אזנים ואף אחד, ולא ברא לי שני אפים ואזן אחת, כך אינני יודע מדוע הקדוש ברוך הוא לא שומר עליהם, אני יודע שאני סומך על הקדוש ברוך הוא ולא קונה פלדלת, זהו בטחון.

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

מספר הרב פינקוס: קבלתי מכתב מיהודי אחד מבני ברק, והוא כותב לי שם סדרה של שאלות בהלכות בטחון א. האם התקנת דלת פלדלת מהוה חסרון במדת הבטחון? ב. אם תימצי לומר שאין לקנות פלדלת, במדה וכבר ארעה גנבה אצלו בבית האם אז כבר אין חסרון? ג. האם לשלוח את האשה לעבודה? ד. האם לעבוד שעות נוספות? ועוד כיוצא בזה שאלות בענייני בטחון.

והנה כותב המכתב הוא יהודי טוב, אם אענה לו שלא יתקין דלת פלדלת הוא יקבל זאת בלי שום פקפוק, הבעיה היא שבמצב כזה הסבה שהוא לא יקנה דלת פלדלת אינה משום שהוא בוטח בקדוש ברוך הוא שלא יבואו גנבים, הוא סומך על כך שאמרת לי לו שלא יקנה פלדלת, הוא סבור שזוהי מין טכניקה, סגולה כלשהי שאם לא יקנה פלדלת לא יבואו אליו גנבים.

נמצא שבעצם אדם זה כלל אינו בעל בטחון, השם יתברך לא נמצא אצלו בתמונה בכלל, אם הוא היה בתמונה הוא לא היה פונה אלי בשאלות, אלא היה יותר בוטח בהשם יתברך, והיה גם מבקש ממנו שישמור עליו מפני גנבים.

מצד דיני ההשתדלות ודאי שאם המומחים יקבעו שללא דלת פלדלת זהו מצב של "שכיח הזקא", עליו להתקין דלת פלדלת, ואם לא יעשה כך דומה הוא לאדם שהשאיר את דלת ביתו פתוחה כל הלילה, ואף תלה עליה שלט גדול "ברוך הבא לכל הגנבים - נסענו מחוץ לעיר", הוא פשוט מפקיר את ממונו, ואז אומר על כך ה"מסלת ישרים" פרק ט' "אין זה בטחון אלא הוללות", הקדוש ברוך הוא לא ישמור עליו, זהו נושא אחר.

אך באופן רגיל, דלת פשוטה - לא פלדלת, שסוגרים אותה, ומה גם אם מעיזים פנים ואף נועלים אותה, יוצאים ידי חובת ההשתדלות ודי בזה. עובדה, לי ברוך ה' אין דלת פלדלת ולא פרצו לי את הדלת, ואותו יהודי כותב המכתב חש פחד מפני גנבים ולכן שאל האם מתר לו לקנות פלדלת.

ובאמת אם אכתב לו שאסור לקנות פלדלת כי זהו חסרון בבטחון, הוא

סוד ההצלחה שלך לכל השנה!

בכל שנה מחלק הרב דניאל זור למעל 1,000 משפחות 'קמחא דפסחא' - כסף לחג הפסח לקניית צרכי החג!

כתב הזוהר הקדוש:

"סוד ההצלחה של האדם כל השנה תלוי בצדקה שהוא נותן לעניים לחג הפסח, שחודש ניסן הוא ראש החודשים וכמה שאדם נותן צדקה בחודש זה משפיע לו הצלחה לכל השנה"

ניתן לתרום 'קמחא דפסחא' לעניים ע"י ישיבת אור דוד:

להתקשר למשרדי הישיבה בטלפון: 03-570-12-12

להכנס לאתר הישיבה בכתובת: www.Rabenu.co.il

לסרוק את הקוד ולתרום און-ליין באמצעות Pay-Pal הבין-לאומי:

